

6.4 SNTL – Nakladatelství technické literatury

V srpnu 1972 jsem nastoupil jako "starší odpovědný redaktor" v **redakci teoretické literatury a technických slovníků** v SNTL¹ ve Spálené ulici.

V SNTL maminka našla první zaměstnání po dlouhých letech doma; r. 1960 tam nastoupila jako jazyková redaktorka v redakci stavební literatury, líbilo se jí tam, nicméně asi po 4 letech přijala nabídku kvalifikovanějšího zaměstnání odpovědné redaktorky v jiném, o mnoho menším a málo známém nakladatelství. Na SNTL však vždy ráda vzpomínala, a tak jsem se na práci tam těšil. Setkal jsem se tam i s některými jejími bývalými spolupracovníky, žel, musel jsem jim povědět, že maminka necelý měsíc před mým nástupem zemřela.

Naše redakce, označovaná R1, byla ve 4. patře šestipatrové budovy spolu s redakcí ekonomické a polytechnické literatury a s redakcí časopisu *Technický magazín*. Ředitelem byl po celou dobu mého tamního zaměstnání **Ing. Jindřich Sucharda**, šéfredaktorem pro knižní produkci v době mého nástupu **Ing. Josef Grohmann** (druhý šéfredaktor Dr. Šesták řídil časopisy). Šéfem R1 byl do důchodu se chystající asi 68letý **Ing. Vlastimil Čihák**, pán velice hodný a milý (byť člen KSČ); docela mě zaskočilo, když mi hned po nástupu nabídl tykání. Vážil jsem si toho a zvykl jsem si.

Současně se mnou do redakce nastoupili absolventka MFF (věkem mladší, studijně starší než já) Jarmila Münzová² (kořeny měla ve Valašském Meziříčí) a jako redaktor jazykových slovníků Jaroslav Kohout, filozof, který prošel komunistickým vězením.

Jaroslav Kohout (5. února 1924 Orava, Slovensko – 20. června 2013 Klučov u Českého Brodu) byl filosof, sociálnědemokratický politik, politický vězeň, překladatel, vědecký pracovník a vysokoškolský učitel. Narodil se 5. února 1924 na slovenské Oravě. Jeho otec Josef Kohout byl legionářem v Rusku, stoupencem T. G. Masaryka a příslušníkem Finanční stráže. Byl také funkcionářem tehdejší Československé sociálně demokratické strany dělnické a Čs. obce legionářské. Po celý život byl aktivním účastníkem veřejného a kulturního života. Matka Alžběta, rozená Knopková, byla v domácnosti. Jaroslav Kohout žil se svojí manželkou Jasněnou v Praze, na sklonku života pak v Klučově u Českého Brodu, kde zemřel 20. června 2013.

Na jaře 1950 byl zatčen a v srpnu 1951 odsouzen Státním soudem na Pankráci pro velezradu k 12 letům vězení. Ve věznicích a pracovních táborech strávil deset let. Během této doby se setkal s mnoha významnými osobnostmi politického a kulturního života, které byly persekvovány komunistickým režimem. V květnu 1960 byl amnestován.

Od roku 1960 pracoval jako pomocný dělník a po tuberkulózním nálezu byl pracovně zneschopněn. Od ledna 1962 pracoval ve Filosofickém ústavu ČSAV na částečný úvazek pod vedením profesora Jana Patočky. V roce 1966 mu byl původní rozsudek zrušen a ve spojeném Filosofickém a Sociologickém ústavu ČSAV působil jako knihovník a později jako odborný pracovník oddělení dějin filosofie do srpna 1970.

V roce 1966 dosáhl zrušení původního rozsudku, teprve poté mohli manželé Kohoutovi adoptovat dceru Zdenu. V roce 1968 byl rehabilitován. V období pražského jara byl jedním ze zakladatelů Klubu politických vězňů K-231 a byl nejdéle žijícím členem tehdejšího

¹ Původně byl plný název podniku Státní nakladatelství technické literatury, zkráceně SNTL. Zkratka se velice vžila (pojem logo se tehdy nepoužíval), a tak když v souvislosti s federalizací adjektivum "Státní" ztratilo oprávnění, plný název podniku byl *SNTL – Nakladatelství technické literatury*

² Později profesorka na katedře matematiky PedF UK (příjm. Novotná)

desetičlenného Ústředního přípravného výboru ČSSD. Po srpnové okupaci byla činnost klubu i přípravná činnost obnovy strany zrušeny. Jaroslav Kohout vycestoval na badatelskou stáž do Rakouska a Velké Británie, kde v Lancasteru strávil rok na tamější univerzitě. Rozhodl se neemigrovat a vrátil se zpátky do Československa. Poté pracoval jako lektor cizích jazyků a od léta 1972 jako redaktor Státního nakladatelství technické literatury. Po celou dobu udržoval ilegální styky s exilovou ČSSD a s osobnostmi československého disentu. Přátelil se s filosofem Janem Patočkou, pořádal bytové semináře a účastnil se jich.

V roce 1985 odešel do důchodu. V roce 1987, po získání výjezdní doložky vyjel do zahraničí a obnovil styky se svými exilovými přáteli. Od listopadu 1989 reprezentoval ČSSD ve vedení Občanského fóra. V lednu 1990 se stal členem Ústředního výkonného výboru. V roce 1999 se jako čestný host zúčastnil XXVIII. sjezdu ČSSD, kde přednesl vzpomínkovou řeč na popravené a nedoživší sociální demokraty: zde také vystoupil s návrhem na zřízení památníku-skanzenu „Trestní tábor Vojna“. V roce 1999 byl také jedním z hlavních svědků, kteří dosvědčovali kontinuitu mezi předúnorovou, exilovou a polistopadovou ČSSD před Ústavním soudem v Brně. Soud potom následně přiznal vlastnické právo ČSSD na areál pražského Lidového domu.

V roce 1990 byl Jaroslav Kohout promován doktorem filosofie a stal se odborným asistentem Pedagogické fakulty UK. Od roku 1993 působil jako externí učitel na IZV UK a od roku 2000, po vzniku Fakulty humanitních studií působil jako externí učitel na této fakultě Univerzity Karlovy. Byl členem vědecké rady na Pedagogické fakultě UK. Přispíval svými články do různých periodik. Do češtiny přeložil několik významných filosofických děl, mj. I. Kanta, A. Condorceta, G. Bachelarda, A. Schweitzera a K. R. Poppera.

Součástí kulturní činnosti Jaroslava Kohouta je práce na rehabilitaci památky a díla jeho tchána Zdeňka Róna, jíž se věnoval se svou manželkou přinejmenším od roku 1989, kdy s ní ve Vysokém nad Jizerou dne 30. července vystoupil na komponovaném večeru ke stému výročí Rónova narození. Ve dnech 22. a 23. dubna 2005 se v lázních Sedmihorky konala vědecká konference Ruralismus, jeho kořeny a dědictví (osobnosti – díla – ideje), které se zúčastnil Jaroslav Kohout s příspěvkem Zdeněk Rón (1889–1948), prozaik s duší básníka, technik s vyznáním samaritána. 23. května 2009 byla ve Vlastivědném museu pro Vysoké nad Jizerou a okolí zahájena výstava Za člověkem ke 120. výročí narození Zdeňka Róna. Vernisáže se zúčastnili manželé Kohoutovi. Oba při této příležitosti přispěli připomínkou Zdeňka Róna. Manželé Kohoutovi se také jako spoluautoři účastnili prací na monografii Zdeňka Róna V mých kalužích se Bůh svým nebem zhlíží, vydané v roce 2014 k 125. výročí narození Z. Róna.

Důležitým zdrojem pro poznání života a díla Jaroslava Kohouta je z podnětu profesora Jana Sokola vzniklý záznam rozhovoru Jaroslava Kohouta s Klárou Hamanaka, roz. Doušovou, který zpracovala jako bakalářskou práci a jenž byl posléze v roce 2013 nákladem vlastním knižně vydán jako Životní příběh filosofa Jaroslava Kohouta s podtitulem Když se hnětly osudy (z Wikipedie).

Dočasně mě usadili v místnosti určené pro jazykové slovníky, neboť dvě kolegyně byly na mateřské dovolené. Seděl jsem tam s kolegou Kohoutem a kolegyní Vlastou Stackeovou Hesounovou. Byla mi přidělena redakční úprava Oborové encyklopedie SNTL – Aplikovaná matematika. Byla to moje hlavní práce prakticky po celou dobu působení v SNTL.

Po Novém roce (1973) došlo v redakci k určitým změnám. Hlavní redaktorkou se po Vlastíkovi Čihákovi stala **Blanka Freibauerová** (později provd. **Kutinová**); změnilo se i obsazení místností, já jsem se z místnosti pro technické jazykové učebnice a slovníky stěhoval do prostoru s třemi pracovnami a chodbičkou za zasklenými dveřmi – "za katrem". V první z oněch pracoven seděli redaktori asi sedmidílného Technického naučného slovníku (TNS) JUDr. Antonín Stránský a Otto Levínský (absolvent FF), ve druhé jsem byl já a nově nastoupivší Ing. Irena Šelepová, moje vrstevnice, absolventka slaboproudu na elektrofakultě, která také pracovala na

TNS a v poslední místnosti seděla jazyková redaktorka³ a korektorka slečna Blanka Drncová, asi padesátiletá "stará panna", upřímná katolička, která byla až do smrti své matky její poslušnou dceruškou a byla hodně originální. Tak např. dizajn pro šaty, které si šila, převzala snad z pomníku Elišky Krásnohorské. Byla stoprocentně poctivá a úžasně naivní. Byla pracovitá, nicméně někdy odpočinek potřebovala, a ten trávila tak, že mně telefonovala (do vedlejší místnosti) a něco zdloouvavě vyprávěla (třeba o labutích ve Stromovce), přičemž mně mnohdy nezbyvalo, než nechat sluchátko ležet na stole a věnovat se práci.

Matematické monografie redigovala především Jarmila Münzová Novotná, fyzikální Irena Bergerová (roz. Hedrlínová, sestra mého učitele z MFF) – obě absolventky Matfyzu. Během určité doby tam ještě přišla Pavla Hackerová Fialová a Líba Vomáčková (roz. Dlouhá; byla confirmována v ČCE, ale života v církvi se neúčastnila) – obě absolventky FF, začínaly jako jazykové redaktorky (a korektorky), nicméně později pracovaly na přípravě překladových slovníků a jazykových učebnic. Z mateřské dovolené do místnosti, kde jsem začínal, se vrátily Marie Bubníková a Míla Kloudová, zas na mateřskou odešla Vlasta Hesounová, a tak se s panem Kohoutem do oné místnosti určené jazykovým příručkám vešly. O organizaci práce se skvěle starala paní Marie Biehanzlová, sekretářka redakce s oficiálním funkčním označením dispečerka.

Co bylo náplní práce odpovědného redaktora (oficiálně se funkce nazývala "starší odpovědný redaktor)? Především šlo o redakční zpracování autorova rukopisu. Po jazykové stránce to bylo především na jazykové redaktorce. Tam však vzniklo nebezpečí určité změny smyslu textu. A tak na odborném redaktoru bylo (případně ve spolupráci s autorem text upravit), aby byl formálně i věcně v pořádku (smysluplný, srozumitelný, v souladu s normami, správně zařazené obrázky atd.). Pokud jde o grafickou úpravu, bývala nutná spolupráce s technickou redakcí. Z hlediska času měla pak prioritu práce na korekturách. V době, kdy jsem v SNTL pracoval, se používala především klasická "horká" sazba a prosazovala se i fotosazba. Tiskárna poslala dva exempláře k sloupcové a pak ke stránkové korektuře, jeden pro korektorku (což byla fyzicky těžká osoba jako jazyková redaktorka), druhý pro autora. Opravy se vyznačovaly prostřednictvím korektorských značek; pokud autor při korektuře dodatečně měnil text, mohly mu být náklady na takovou korekturu odečteny z honoráře. Odborný redaktor pak do jednoho z exemplářů tyto opravy zapracoval, případně upravil nebo odmítl. Stránková korektura se mohla v případě potřeby opakovat, až ke konečnému "imprimatur" od autora i nakladatelství. Často bývalo nutné některé věci domluvit na místě v tiskárně. Jako odborný redaktor jsem tedy musel přečíst všechny rukopisy a aspoň zčásti vnímat jejich obsah. Během redakčního zpracování Aplikované matematiky jsem si leccos z fakulty zopakoval, na něco jsem se "podíval z jiné strany" a spoustu nového jsme se dověděl. Řadu nejasností jsem musel probrat s autory, což, v souladu s autorskými smlouvami, probíhalo v SNTL; v místnost, kde jsem seděl, byl

³ Upravuje rukopis z hlediska jazykové (často i stylistické) správnosti; všechny úpravy musí svým IMPRIMATUR odsouhlasit autor, často ovšem až ve sloupcových korekturách – viz dále.

pro tyto účely vhodný konferenční stolek. Měl jsem tak příležitost poznat několik velice významných osobností ze světa matematiky, např. prof. Karla Rektoryse, Ing. Miloslava Havlíčka, doc. Antonína Ter Manueliance, prof. Oldřicha Koníčka, Dr. Milana Mareše a mnohé další. Při práci na heslech pro encyklopedii jsem se setkal také s Ing. Vladimírem Lovicarem, s nímž jsem krátkou dobu pracoval v Malšicích ve stavebním skladu, a také se Slávkem Burýškem, svým pozdějším kolegou na VŠE. Šlo většinou o setkání příjemná, jen s prof. Koníčkem⁴ byl problém. Kromě svého neobvyklého přístupu k matematice, který jsem nakonec akceptoval, nepříjemně Danu Otáhalovou⁵ i mě překvapil svým rozhodnutím vše opravit na místě, což dělal několik hodin bez přestání pokuřuje doutníky či dýmku – po jeho návštěvě měl vzduch v místnosti zcela ojedinělé a téměř nedýchatelné složení (nevzpomínám si na případné větrání, asi to bylo v zimě). A další negativní vzpomínka na jeho návštěvu byla, že naprosto nejevil zájem o velký obraz dívky ve vaně, namalovaný jeho otcem, jehož se tatínek chtěl zbavit a jenž jsem mu nabízel.

Zcela mimořádný význam pro mne mělo setkání s **Dr. Ladislavem Beranem**, který mě jednak pozval k účasti na semináři z teorie svazů (semináře jsem navštěvoval, ale musel jsem je napracovat) a jednak mě inspiroval k tomu, abych dělal doktorát. Inspirován seminářem ze svazů, často reprezentovaných prostřednictvím orientovaných grafů, a hesly Dr. Tomáše Bílka z teorie grafů jsem se rozhodl pro téma "**Možnosti uplatnění teorie grafů ve středoškolské matematice**". Na rigorózní práci jsem dost intenzivně pracoval s plným Evinčíným pochopením a její vydatnou technickou pomocí. Práci jsem rozdělil do dvou svazků – první, menší byl míněn jako metodická příručka, druhý pak obsahoval výklad. Pravidla pro rigorózum byla tehdy taková, že písemnou práci posoudila rigorózní komise, a pokud ji přijala⁶, následovala zkouška z profilujícího předmětu (tím byla u mne *teorie vyučování matematice*) a dvou dalších předmětů zvolených z předložené nabídky (vybral jsem si *algebru a teorii pravděpodobnosti*). Využil jsem možnosti a přihlásil se ke zkoušce hned po jednání komise. Ta nakonec mou práci přijala (prý proti ní měl výhrady vlivný člen komise doc. Vyšín, ale další členové včetně předsedy Doc. Blažka ji akceptovali kladně). Všechny tři zkoušky – u **Dr. Oldřicha Odvárka**, **doc. Jaroslava Blažka** a **Dr. Jiřího Anděla** – měly charakter docela příjemného pohovoru, i když zkoušení z pravděpodobnosti zašlo dost hluboko do analýzy. Rigorózní zkoušku jsem udělal v úterý 14. května 1974 a promoci jsem měl ve čtvrtek 14. listopadu téhož roku, tedy přesně o 6 měsíců později.

Několik dní před rigorózní zkouškou mě Blanka Kutinová uvolňovala po poledni z práce, abych se mohl ještě připravovat. Vděčně jsem to přijal, čas jsem k učení

⁴ Nejsem si jist, zda důvodem návštěvy prof. Koníčka nebyla jeho hesla v Technickém naučném slovníku.

⁵ Dana Pospíšilová Otáhalová byla velice šikovná kolegyně (vzdělání: střední zdravotní či sociálně právní škola), která pomáhala s pracemi na TNS a matematické encyklopedii; seděla v pracovně se mnou a s Irenkou Šelepovou – ta se po odchodu Dr. Stránského do důchodu odstěhovala do pracovny k Otovi Levinskému)

⁶ Obhajoba nebyla.

využil, i když v té době vzdělávací proces měl v Praze velikou konkurenci – 9. května byla otevřena první linka metra, šlo o úsek Florenc – Kačerov na lince C, a s jejím otevřením souvisely velké změny v povrchové, zejména v autobusové dopravě. První kontakt s metrem jsem měl už před rigorózní zkouškou: Do zaměstnání jsem jel tak, abych si projel úsek Muzeum – I.P. Pavlova. Další seznamování se změnami v MHD muselo počkat až po zkoušce. A to Evi odjela s fakultou na exkursi a já jsem se vozil metrem a projížděl nově zřízené jihoměstské autobusové linky.

Výraznou změnou po učitelském povolání byla stanovená pracovní doba. V SNTL jsme měli možnost si vybrat jednu z možností: 6:15 – 15:00, 7:15 – 16:00, 7:45 – 16:30. Vybral jsem si tu první. Pracovní doba se dodržovala, prodloužení půlhodinové pauzy na oběd se tolerovalo. Využíval jsem možnosti chodit na obědy do závodní jídelny ve Vodičkově ulici v jedné z pasáží (U Nováků), jídelna patřila Čs. keramice. Poledne bylo často možností setkat se s Evi, která chodila do mensy ve Spálené ul. Každý jsme jedli ve své jídelně, ale mohli jsme se vidět, případně jeden druhého doprovodit. V naší závodní jídelně vařili tři jídla, jídlo č. 2 nebo 3 bylo třeba si den předem objednat.

Nutnost trávit dlouhé hodiny sedě u stolu v kanceláři byla pro mne hlavně z počátku poněkud nepříjemná, ze školy sem na to nebyl zvyklý. Co jsem však cenil, to byla možnost bez nějakých časových limitů daných rozvrhem hodin chodit na alergénové injekce – píchali mi je na poliklinice v Palackého ul. Občas jsem se tam na chodbě potkal se strýcem Emilem Smetánkou, který tam – už zřejmě jako důchodce – na interně ordinoval.

Zaměstnání v SNTL bylo sedavé. Podnik se snažil nám umožnit pohyb (samozřejmě mimo pracovní dobu); jedna z možností byla chodit hrát volejbal. Spolu s menší skupinkou z Pedagogického nakladatelství nás bývalo kolem 12; v letním období jsme hrávali na Císařské louce, v zimním ve škole na Uhelném trhu. Pravidelně chodili mj. vedoucí strojírenské a hornické redakce Dr. Pešl, RNDr. Pavel Augusta⁷ z téže redakce a Pavla Hackerová Fialová od nás.

Závodní organizace ROH⁸ pořádala i jiné akce, mezi nimi některé atraktivní a finančně výhodné (pro zaměstnance a rodinné příslušníky zdarma či velmi levně). Mezi ně patřily výlety turistického kroužku. S Evinkou jsme tak byli na dvou víkendových výletech na Šumavě, jednou to bylo s noclehem v Nové Peci, podruhé ve Vimperku. K dopravě mezi Prahou a cílovou oblastí byly použity veřejné autobusové linky (někdy hodně přeplněné), v oblasti Nové Pece a Černého Kříže jsme použili i vlak.

⁷ Až nedávno jsem se dověděl, že jeho tatínek byl známým odborníkem přes druhohorní plazy.

⁸ Za komunistů existovala jednotná odborová organizace ROH, jejímiž členy byli prakticky všichni zaměstnaní lidé. Samozřejmě byla v područí komunistické strany a našly se i takové silné osobnosti, které členství odmítly. V nástrojárně karlínské Tesly to byl spartánský internacionál Čtyřoký. ROH v praxi však zpravidla nejen nic špatného nedělalo, nýbrž i nabízelo různé užitečné aktivity.

Odbory nabízely za výhodných podmínek i prázdninové dovolené. Jim bych se rád věnoval v další kapitole. Dalšími zajímavými akcemi financovanými z tzv. fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP), který obhospodařovalo ROH, avšak financoval jej povinně podnik úměrně k velikosti vyplácených mezd⁹, byly tematické zájezdy, sloužící jednak jako exkurse k seznámení s tématy, jichž se týkala naše knižní produkce, jednak k vzájemnému poznání spolupracovníků. Zájezdy byly v pracovní době a byly příjemným zpestřením. Víím, že jsem byl asi na dvou či na třech, nejvíce mi v hlavě utkvěla návštěva Flájské přehrady (včetně prostoru uvnitř hráze, který sloužil ke skladování jablek), spojená ještě s návštěvou hodně staré Janovské přehrady a s prohlídkou zámku v Duchcově. V té době šlo o oblast mně neznámou; z Lovosic jsem jezdíval do Ústí a do Mostu, ale pás mezi těmito městy mi byl (až na Teplice) celkem neznámý.

K zaměstnání v období komunismu patřila i účast na zemědělských brigádách. Nakladatelství dostalo za úkol jednou či párkrát do roka dodat několik lidí zpravidla na sbírání brambor. Jednou se stalo, že organizátor brigády zajistil více lidí než předpokládal, a tak v SNTL brigádu odvolal, jenže to sdělil až po 15. hodině, takže ke mně se informace už nedostala. A tak jsem další den trávil se samými neznámými lidmi na dobrém vzduchu v hezké podbrdské krajině u Kytína. A měl jsem tam zřejmě poslední příležitost v životě pochutnat si na "klasické" zmrzlině *Míša*, balené v kostce bez klacíku a – jsem přesvědčen – s ještě skvělejší chutí než mívala pak v "klackovém provedení". Tak to stálo za to. *Kytín* pro mne zůstává spojený se vzpomínkou na nejskvělejší mraženou pochoutku. A práce v redakci mi neutekla (má nepřítomnost kvůli odvolané brigádě se bez problémů vysvětlila).

SNTL nabízelo zdarma i jazykové kurzy (jejich trvání však bylo třeba napracovat). Chodil jsem na angličtinu, a Evi mohla chodit se mnou. Učila nás prof. Květa Tláskalová, baptistka, manželka klimentského presbytera a maminka tří sourozenců, s nimiž jsme se znali od baptistů.

Rád bych se ve svém vzpomínání ještě vrátil k redakční práci. Kromě redakčního zpracování matematické encyklopedie jsem pracoval i na matematických heslech v Technickém naučném slovníku a redigoval některé monografie, např. učebnice deskriptivy. Některá redakční zpracování byla zadávána externím spolupracovníkům, ti pak často na spěchající korektury nebyli k dispozici, a tak někdy připadly i mně. Velice rád vzpomínám na to, jak jsem se při korekturách Schwartzových *Matematických metod ve fyzice* seznámil se základními myšlenkami teorie distribucí.

V SNTL jsem pracoval v letech 1972 až 1977, tedy v období, kdy už tzv. normalizace (návrat komunistů k moci) byla v plném proudu. Tam jsem však žil v jakémsi "závětrí". Na nejvyšších místech byli jen komunisté, mezi vedoucími redaktory byli jak komunisté, tak nekomunisté. Mezi řadovými zaměstnanci bylo straníků jen velmi málo. A tamní komunisté se chovali velice slušně. Nakonec to, že

⁹ Záleželo na vedení podniku a vedení odborů, jak rozumně se tyto prostředky využily

jako odborný redaktor tam mohl pracovat pan Kohout, to potvrzuje. S nakladatelstvím ovšem spolupracují i autoři a recenzenti (lektoři). Jejich "kádrování" bylo poměrně jednoduché. Ti, kdo nikdy nebyli v KSČ, a současní členové KSČ neměli se spoluprací problémy. Mezi těmi, jimž bylo členství zrušeno, byly dvě skupiny¹⁰: ze Strany vyškrtnutí a ze Strany vyloučení. Vyškrtnutí na základě souhlasu svého zaměstnavatele mohli autorsky či lektorsky ze SNTL spolupracovat, vyloučení nikoli. O trochu komplikovanější to bylo u učebnic pro střední odborné školy, kdy se k výběru autorů a recenzentů vyjadřovaly i školské orgány.

Své vzpomínky na "kádrování" autorů doplním dvěma konkrétními příklady. Encyklopedie Aplikovaná matematika se připravovala mnoho let, a když jsem do SNTL nastoupil, většina hesel už byla napsána. Autorské smlouvy vznikaly ještě v době přednormalizační. A když se práce chýlily ke konci, ukázalo se, že jeden z autorů patřil mezi ty vyloučené z KSČ. Napsal několik málo hesel, svým způsobem okrajových, avšak provázaných s ostatními, takže vyřadit je by bylo bývalo obtížné. Řešení, přijatelné pro SNTL i pro tohoto autora, se nakonec našlo – autorský honorář dostal, ale v seznamu autorů uveden nebyl.

Jedna středoškolská učebnice deskriptivní geometrie měla uvedené dva autory. V takovém případě se vždy musel určit klíč, v jakém poměru se bude dělit honorář – měl odpovídat podílu jejich práce. A ve zmíněném případě byl tento klíč 100 % proti 0 %. Nulově ohonorovaný autor s tím souhlasil, na knize vůbec nepracoval a sty procenty ohodnocenému autoru plně důvěřoval, jako spoluautor tam figuroval, aby kniha byla ideologicky v pořádku; ten, kdo knihu napsal, nebyl v KSČ a v KSČ nebyli ani lektoři. Požadavek, aby mezi autory byl komunist, byl dán od instituce pověřené ministerstvem školství. Středoškolské učebnice musely mít ministerskou schvalovací doložku.

V redakci nebylo zvykem pořádat nějaké halasné oslavy narozenin, svátků apod. Pokud se nějaké taková příležitost přece naskytla a využila, probíhalo vše klidně. Na sklonku roku 1974 v malém časovém odstupu byly dvě významné události: promoce k titulu RNDr. a 30. narozeniny. A tak jsem redakci pozval na menší posezení k sobě do pracovny, která byla dost velká. Utkvěly mi dvě konkrétní vzpomínky: Jednak ohromný úspěch Evinčina dortu – na piškotovém podkladu vysoká vrstva tvarohu s želatinou, jednak až dojemné díky uklízečky, že jsem jí také porci dortu nechal. A důležitá byla velice milá a přátelská atmosféra, kdy jsem si uvědomil, že mě mají kolegyně a kolegové rádi a sdílejí mou radost z doktorátu.

Nechtěl jsem odborně stagnovat, a tak jsem se od září 1974 přihlásil na pětisemestrální postgraduální kurs teoretické kybernetiky, který pořádala MFF. Nakladatelství mi dalo doporučení, a tím se zavázalo poskytnout mi asi dva či tři dny studijního volna za semestr (byl to příjemný přírůstek k třítydenní zákonné dovolené).

¹⁰ Ne každého, komu členství v KSČ zaniklo, bylo možno do některé z těchto skupin jednoznačně zařadit. Můj pozdější kolega v ÚVTD Dr. Zelenka byl v době komunistických prověrek pracovně v Sudanu a po návratu více méně ze Strany vystoupil. Takové počínání se zpravidla hodnotilo jako vyloučení, avšak jako autor hesel překladových slovníků pro SNTL pracovat mohl.

Vzpomínám si, že jsem navštěvoval přednášky **Dr. Alberta** (nom. Alberto) **Pérese** z teorie informace, **Doc. Oswalda Demutha** (1936-1988) z teorie algoritmů a rekurzivních funkcí, **Dr. Tomáše Havránka**¹¹ z teorie pravděpodobnosti, **Dr. Michala Chytila**¹² z teorie automatů; velice zajímavé byly přednášky obecné **doc. Petra Vopěnky** (1935-2015) o matematice a jejích metodách. Se simulací procesů na počítačích nás seznámil **RNDr. Evžen Kindler**¹³. Závěrečnou práci "Třídy primitivně rekurzivních funkcí" jsem psal pod vedením **Dr. Rudolfa Kryla** a oponentem mi byl doc. Demuth. Během postgraduálu jsem všechny předepsané zkoušky udělal na jedničku. Postgraduál se mnou navštěvovala mj. Maruška roz. Kocandová, kolegyně ze studia (M-Dg), pocházela z Jihlavy z výrazně katolické rodiny¹⁴, v době postgraduálu bydlila s manželem (zda měla děti, nevím) ve starých Vršovicích. Mimořádně výrazné osobnosti, jakými byli doc. Vopěnka a doc. Demuth, nesměly přednášet na denním studiu, protože by údajně mohly mít politicky negativní vliv na studenty. O to více jsem si vážil toho, že jsem je mohl poslouchat, zvláště představitele konstruktivní matematiky O. Demutha, jehož přednášky byly zajímavé, bohaté a měly veliký spád; k přednášení potřeboval i obě ruce, buď měl v obou křídla a psal oběma na tabuli, nebo v levé měl připravený hadr, aby mohl na tabuli dělat místo pro to, co právě vykládal.

Rigorózní práce byla napsaná a přijatá, bylo za ní dost práce, a tak jsem uvažoval o jejím případném dalším využití, jímž by bylo knižní vydání její druhého svazku, pochopitelně po úpravě. Tematicky by mohlo patřit k nám do redakce, což by však asi nebylo vhodné. Obrátil jsem se nejdříve na Mladou frontu, kde jsem neuspěl. Protože by šlo o knihu populární, docela by tematicky zapadala do Polytechnické knihovny SNTL, kterou vydávala Redakce ekonomické a polytechnické literatury, sídlící sice na stejném patře jako redakce naše, ale přece jen by nešlo, moderně řečeno, o "střet zájmů". Připravil jsem osnovu, tu zrecenzovali dva odborníci, jejich připomínky byly zcela protichůdné, nicméně to nebránilo tomu, abych dostal pokyn upravit obsah podle připomínek recenzentů, a autorská smlouva byla na světě.

Moje redakční práce pokračovala bez nějakých výraznějších problémů. Jak bylo v té době zvykem, všichni se museli politicky vzdělávat, a tak jsem několikrát navštívil politické školení pro nekomunisty, které jsme společně s redaktory zemědělského nakladatelství měli u nich v dnes již neexistující budově na rohu Václavského náměstí a Opletalovy. Protože účastníky školení byli neambiciózní¹⁵ nekomunisté, byla na těchto akcích příjemná atmosféra.

¹¹ T. Havránek (1947-1991) byl syn známého jazykovědce Bohuslava Havránka

¹² Rovněž M. Chytil je fyzicky i studijně mladší než já. Dnes se pohybuje mj. v katolických intelektuálních kruzích.

¹³ Prof. PhDr. RNDr. Evžen Kindler, CSc., 1935(?) – 1918, špičkový odborník nejen v matematice a informatice, nýbrž i ve církevní hudbě vč. arménské, muzikolog, dirigent a hudební skladatel. Kromě pražské MFF působil i na ostravské univerzitě a na pražské katolické teologické fakultě. Jeho dcera Rita, ukrajinštinářka, je přítelkyně a spolupracovnice neteře Věry.

¹⁴ Jednou při výletu na mopedu jsem se u nich v Jihlavě zastavil a měl jsem možnost vidět dílnu jejího otce, který byl umělecký kovář. Pro mne jako kdysi nástrojaře vidět, co se dá z kovu pomocí ohně a kladiva vyrobit, bylo velkým zážitkem

¹⁵ Pro ty, s nimiž se případně navzdory nečlenství v KSČ počítalo s nějakými funkcemi, byl "Vumli" (večerní universita marxismu-leninismu)

Někdy během doby, kdy jsem v SNTL pracoval, došlo z politických důvodů k zatčení šéfredaktora Ing. Grohmana. Nic bližšího nevím, nevím ani nic o jeho dalších osudech. Pro nakladatelství však vznikl problém: Kdo na jeho místo. Šéfredaktor musel být komunist a vhodný komunist nebyl k dispozici. A tak jsme místo dvou šéfredaktorů měli jediného – Dr. Šestáka, a bylo zřízeno místo *zástupce šéfredaktora pro knižní produkci*, jímž se stal dosavadní hlavní redaktor z redakce chemické literatury Dr. **Alexander Schütz**.

S Evinkou jsme obývali malý pokojíček (kolem 14 m²) v přízemí rodinného domku ve Strašnicích v Tejnické 6. Kuchyňku jsme měli z koupelny, v níž ovšem byla Pagačovic automatická pračka (kterou jsme také užívali) s rezervoárem na vytékající vodu a ve výšce bojler. Jednoplátýnkový vařič jsme měli v kuchyňce na stolečku, který nám dědulka udělal. Mohli jsme používat ledničku u Pagačů v kuchyni v 1. patře a telefon rovněž až v poschodí; proč nám maminka odmítla zřízení telefonní přípojky v přízemí, jsme nikdy pořádně nepochopili (po čase přípojku přece jen dovolila, snad aby těhotná Evinka nemusila běhat při každém zazvonění telefonu po schodech). Většinu času jsme trávili studiem, ale chodívali jsme i na výlety, někdy na koncert, do divadla či kina. Při jedné návštěvě kina se mi udělalo hodně nedobře, silně mě bolelo břicho, takže jsme museli odejít. To bylo první výrazné "přihlášení" mých žlučnickových potíží.

V domku v Tejnické byl neobývaný a celkem neobyvatelný prostor v suterénu, který sloužil jako nepříliš efektivně řešené skladiště; chodilo se do něj kolem kotle na tuhá paliva, který s velkou pečlivostí až láskou obhospodařoval dědulka, a byla tam i prádelna s kameninovou vanou, v níž jsem měl trvale napuštěnou studenou vodu a v té se každé ráno koupal. Ve zvýšeném přízemí jsme měli malý pokojíček, byl tam záchod, z koupelny udělaná naše kuchyňka a velký pokoj, který spolu s bytovou jednotkou nahoře užívali Pagačovi. V podkroví pak bydleli babička a dědulka Škarkovi. Funkční koupelna byla jen v 1. patře, v podkroví byla na jejím místě poměrně velká spíž. Až když byla Evinka v jiném stavu a blížily se Janiččiny 20. narozeniny (v té době už měla vážnou známost s Borkem), Pagačovi nám nechali velký pokoj v přízemí (cca 22 m²) a náš původní dostala Janička.

Když Evi psala diplomovou práci "*Kvaziinjektivní K_p -moduly*" u **doc. Ladislava Procházky**, bydlili jsme ještě v malém pokojíčku. Studovat se tam dalo, já jsem si někdy bral práci do suterénu. Příležitostně jsem se snažil jí s nějakými technickými záležitostmi pomoci. Téma diplomky se stalo i předmětem našich rozhovorů, a tak v té době mi pojem K_p -modul rozhodně nebyl cizí. Konec studia měla Evi komplikovanější než já. Přáli jsme si zůstat v Praze a čerstvým absolventům se učitelská místa v Praze získávala obtížně, a to stejně vždy jen na dobu určitou (nebylo to však spojeno s podmínkou, která by byla vyžadována u mne jako u učitele s praxí, totiž být v KSČ). Přítel **Karel Vránek**, který byl ředitelem učiliště pražského Dopravního podniku, měl dost kontakty na pražské školské orgány, nám řekl, že k získání místa v Praze je žádoucí mít nějaký úvazek už během studia. A tak s Karlovou

pomocí Evi nastoupila v 2. pololetí školního roku (asi na 7 hodin týdně, jen fyzika) na gymnázium **Nad Štolou** (na Letné). Státnice z fyziky už měla za sebou, avšak platili ji jako nekvalifikovanou.

Závěr Evinčina studia byl spojen ještě s jednou nepříjemnou záležitostí. Koncem června 1975 se v Praze konala tzv. spartakiáda – několik dní trvající hromadné cvičení spousty lidí z celé republiky. Probíhala na strahovském "spartakiádním" (původně *sletovém* – určeném pro všesokolské slety) stadionu a účastníci byli ubytováni především ve školách. Evi proto měla zkrácený poslední semestr. Státnice i obhajobu diplomky vykonala řádně v určeném dřívějším termínu, což ovšem znamenalo, že jí o měsíc dříve skončily studentské výhody a výplata stipendia. A v gymnáziu Nad Štolou musela držet několik nočních služeb! Prázdniny v roce 1975 jsme měli bohaté, o tom se zmíním v další kapitole. Ale na jejich konci přišlo další rozčarování. Slíbené místo Nad Štolou pro ni nebylo. Karel Vránek ovšem zase pomohl a Evi nastoupila na gymnázium v michelské **Ohradní ulici**, kde bylo velice příjemné prostředí, ostře kontrastující s napjatými poměry Nad Štolou, kde ředitel kryl nejrůznější kousky studentů a případně ve spolupráci s rodiči se stavěl proti profesorům.

Od září 1975 jsme tedy s Evinkou chodili oba spokojeně v Praze do zaměstnání, na nedělní obědy jsme zvalovali mého tatínka (to jsme dělali už i dříve, a před odchodem na vojnu k nám s tatínkem chodil i Jarda) a byli jsme s ním vůbec dost v kontaktu; myslím, že Evi mu do značné míry nahrazovala chybějící maminku. Evi si ho velice vážila, a tako on si vážil jí. Na gymnázium v Ohradní se Evince líbilo, avšak po nedlouhém působení bylo zřejmé, že by tam celý školní rok zůstat neměla – čekali jsme první děťátko. Příležitost sdělit tuto radostnou novinu v širším rodinném okruhu jsme měli na svatbě Jardy s Věrkou, která byla ve Sloupnici 18. října 1975, nedlouho po Jardově návratu z vojny. A v zaměstnání se mnou očekávání vstupu do stavu otcovského také sdíleli. Konec konců, postýlku jsem koupil někdy v polední pouze naproti nakladatelství v obchodním domě Máj a složenou ji měl nějaký čas v kanceláři.

V době, kdy jsme Jitunku čekali, jsme se v Tejnické přestěhovali do velkého pokoje a ten po nás dostala Janička. Pokoj jsme přepažili; původně jsme počítali, že oddělenou část vlevo od dveří zařídíme jako kuchyň, avšak inspirováni radou Helenky Hrdinové jsme se rozhodli pro využití jako dětský pokoj a zůstali jsme u používání malé kuchyňky, přičemž stoleček pod vařič se nám podařilo – a to dokonce upravený pro umístění dvouplotýnkového vařiče – ještě umístit do minikuchyňky a na jeho původním místě v předsíni stanula lednička. Pokoj jsme přepažili do prostoru vystupujícími skříňkami, mezi něž a strop jsme umístili lehký dřevěný rám s drhanou sítí, po níž se pak pnul šplhavník (*scindapsus*) rostoucí z květináče či korýtko stojícího na skříni u zdi na levém kraji přepažení. Výplň rámu vytvořila Evi v týdnu, kdy jsem byl na služební cestě v Polsku, o níž se zmíním v kapitole 7.3, věnované zahraničním služebním cestám.

Do r. 1974 jsme Štědrý večer slavívali u tatínka. O vánocích 1975 jsme už čekali Jitunku, a také měli větší pokoj, a tak jsme začali s tradicí štědrých večerů u nás.

Termín porodu byl vypočítán na 7. dubna. Tatínek se zrovna chystal za sestrou Bohunkou do Velké Británie a domluvil se s Bažantovými¹⁶, že přijdou v Mariánských Lázních k vlaku a on jim poví, zda jde o chlapečka či holčičku, případně přidá dva základní kvantitativní parametry. Myslím, že cestu měl naplánovanou na 8. dubna. Bylo to napínavé, zda ona informace bude už v tu dobu existovat. Existovala – **Jitunka** se narodila už 6. dubna, a tatínkovo setkání s Bažantovými se uskutečnilo a svému poslání posloužilo.

V posledních dvou týdnech před stanoveným termínem jsem se snažil omezit dobu trávenou mimo domov; snažil jsem se být co nejvíce s Evi, abych byl při ruce, kdyby bylo třeba jet do porodnice. A tak jsem dočasně opustil i svůj zvyk přicházet do redakce kolem 5:45 a přicházel jsem dost těsně před 6:15. V pondělí 5. dubna jsme během procházky obešli skoro celé Strašnice a v noci na úterý jsme volali sanitku pro odvoz do krčské porodnice. Cesta byla dramatická, auto se na Nuselském mostě¹⁷ porouchalo, nicméně do porodnice jsme dorazili včas; byla ještě hluboká noc. Evi šla dál, mně – přestože kolem porodnice v noci autobusy nejezdily – nedovolili ani počkat ve vnitřním prostoru u vchodu, a tak mi nezbylo než jít pěšky na Kačerov. Už ani nevím, zda jsem odtud jel nějakým nočním autobusem či si počkal na první spoj metra. V redakci jsem byl už někdy v 5:30, a když po chvíli dorazila Dana (chodívala také vždy hodně brzy), zvyklá, že jsem v poslední době praxi brzkých příchodů přerušil, nejprve se velice podivila, avšak záhy jí bylo jasné, oč jde.

Na narození Jitunky Evi čekala hodně dlouho, asi do 13 hodin. Porod to byl hodně těžký, ztratila hodně krve a byla ve vážném stavu. Dr. Květoň se o ní dobře staral, a když jsem v podvečer s ním mluvil, dal mi uklidňující informaci. Jitunka při narození vážila 3,95 kg a naměřili 54 cm. Otcové do porodnice tehdy vůbec nesměli, bylo možno za nějaký tuzér poprosit vrátného, aby něco na pokoj donesl. A také občas šlo si zamávat – ovšem tehdy nebyly mobily, telefon měly maminky jeden na chodbě pro celé patro, a vrátní se neměli k tomu, aby o přítomnosti táty před porodnicí maminku hned informovali. Přesto jsem do Krče denně jezdil. Umožnila mi to Janička, která za mne náš pokoj před Evinčiným a Jitunčiným příchodem z porodnice úžasně dala do pořádku.

Evinčin stav po porodu byl takový, že by jí mohla dělat problémy cesta v běžném osobním autě, kde má člověk málo prostoru. Ochotně ji přivezl Pavel Titěra jejich osmimístnou Škodou 1200. Chvíli po návratu z porodnice k nám přišla dětská sestra ohlédnout, zda je vše v pořádku.

¹⁶ Teta Milenka, starší sestra Evinčina tatínka, a její manžel strýc Toník; jejich dcera Jiřinka Mattasová žila provdaná v Bavorsku.

¹⁷ Tehdy se jmenoval Most Klementa Gottwalda.

Pokud si vzpomínám, bral jsem otcovství dost vážně. Přestal jsem chodit hrát volejbal, pral a žehlil jsem pleny¹⁸, nevyhýbal jsem se přebalování atd., chodíval jsem s Jitunkou v kočárku na procházky atd. Evi velice potřebovala odpočinek, přičemž kojení jí zabíralo spoustu času; tehdy se považovalo za nutné nedopité mléko odstříkat. Když pak už byla doba na hutnější stravu než jakou je mateřské mléko – tou byla mléčná kaše Sunarka, která zrovna v Praze nebyla k sehnání, obrátil jsem se na svou bývalou studentku z Lovosic Marušku Kornerovou, která pracovala v lékárně, a ona nám ji poslala.

V redakci radost z Jitunčina narození se mnou sdíleli. Práce sama však v té době byla provázena nepříjemnou komplikací. "Externí spolupracovník" **Ing. Zdeněk Tichý** aspoň údajně se opíraje o ministerstvo školství, ministerstvo kultury apod. dokazoval svou nepostradatelnost pro nakladatelství tím, že hledal v knihách chyby a přesvědčil vedení nakladatelství, že jim lze zabránit tím, že bude dělat odborné revize připravovaných knih před jejich vydáním. Práci na Aplikované matematice mi dost znepríjemnil, i když musím uznat, že některé jeho připomínky užitečné byly. Když pak probíhaly korektury, zmocnil se jich a hledal tam chyby, červeně je vyznačil a šel s nimi za ředitelem SNTL. Tu a tam šlo opravdu o chyby, ale on jako chybný označil např. vzorec tvaru $A = -X/(Y - Z)$, argumentuje určitým textem, v němž bylo $A = X/(Z - Y)$. A podobných "chyb" bylo více. Mne pan ředitel ani nepustil ke slovu (Ing. Z. Tichého se lidé v nakladatelství báli předpokládající, že má kontakty na nejvyšších místech, je však možné, že svým chováním záměrně tento dojem vyvolal, aby mu šli na ruku; po r. 1989 se ukázalo [samozřejmě, že nikoli se 100% jistotou], že nebyl ani členem KSČ, ani spolupracovníkem StB [otázka případné spolupráce se sovětskou KGB je ovšem nezodpovězená]). Mne se tento přístup hluboce dotknul, uvědomil jsem si, že zaměstnání v SNTL už není tak příjemná jako byla dříve. K tomu jsem vzal v úvahu poměrně nízký plat, těžko slučitelný s přáním, aby Jitunka nebyla jedináčkem, a poměrně dobrou nabídku míst pro absolventy MFF ve vznikajících výpočetních střediscích, a tak jsem dal k 31. prosinci 1976 výpověď. S připočtením 8měsíční výpovědní lhůty bych tam končil 31.8.1977, po dohodě jsem však odešel už k 30.6.

S hledáním nového zaměstnání se opět snažil mi pomoci tatínek. Zeť jeho přítele Dr. Vahaly (byli dva bratři, chirurg a právník – nevím, o kterého zde šlo) měl vedoucí místo ve výpočetním středisku jakéhosi stavebního podniku; sídlili na břehu Botiče ve Vršovicích. Byl jsem u něho na pohovoru, rozhodně by mě přijal, nicméně pro mne atraktivnější bylo místo v Ústředí výpočetní techniky dopravy, o němž jsem se dověděl prostřednictvím kolegy J. Kohouta a jeho autora Dr. M. Zelenky – o něm se více zmíním později. Poslední týdně v SNTL jsem tak prožíval ve vědomí, že se od poloviny roku ze mne stane "ajznboňák" a že budu mít na vlak režijní jízdné.

Jitunka se měla čile k světu, byla prima holčička, jen jeden zlozvyk do řadu týdnů držela – v podvečer asi dvě hodiny dost výrazně brečívala. Vynahradila nám to však tím, že nám dopřávala docela klidné noci, i když zpočátku tříhodinové intervaly

¹⁸ Způsob péče o pleny, jakož i řadu dalších činností kolem miminka nám nezkušeným dost autoritativně vnutila Evinčina maminka, často asi ke škodě věci

kojení vyžadovala (ale ne příliš dlouho, noční pauza mezi kojeními se poměrně brzy prodloužila).

V naší církvi je praxe křtít malé děti. Nám s Evi byl bližší křest na vyznání osobní víry. Museli jsme si vyřešit otázku, zda nechat pokřtít Jitunku jako děťátko či zda rozhodnutí nechat na ní. Když jsme vzali v úvahu představy a názory v širší rodině, obrátili jsme se na br. faráře Lejdara a požádali o Jitunčin křest; ten se uskutečnil na podzim 1976 ve strašnickém sboru ČCE.

V době mého působení v SNTL došlo v naší rodině ještě k jedné významné události – svatba Janičky s Borkem Titěrou v dubnu 1977. Jitunce byl tehdy rok, a tak by účast na svatbě pro ni zrovna moc nebyla. Obrátil jsem se v práci na Danu Otáhalovou; ta ji ochotně u nás doma celý den hlídala a myslím, že to proběhlo k všestranné spokojenosti (Jitunčině, Danině i naší). Pro novomanžele Titěrovy jsme domluvili, že budou bydlet u tatínka v jeho bývalé kuchyni. V době, kdy byl mimo domov, jsme mu byt přeorganizovali (pak po dlouho dobu telefonoval, kde že má to či ono). Společné bydlení probíhalo velice dobře, oboustranně si vzájemně vyřizovali vzkazy apod. A my jsme v Tejnické získali pokoj po Janičce, a tak jsme měli k dispozici celé přízemí.

Na pět let v SNTL rád a v dobrém vzpomínám. Nakonec se usmívám i při vzpomínkách na Zdeňka Tichého. Setkal jsem se tam s řadou sympatických lidí. S Evi jsme stále v kontaktu s **Magdou Saxlovou**, která s námi navštěvovala lekce z angličtiny. Magda měla velice sympatického šéfa (redakce spořebního průmyslu) Dr. Dušana Straňáka, otce mnoha dětí. Nepřekvapilo mě, že po roce 1989 jsem se s ním setkal při činnosti v České křesťanské akademii. - Rád vzpomínám na podnikového právníka **JUDr. Josefa Tučka**¹⁹, s nímž se tatínek znal z vydavatelského odboru při Synodní radě, na radotínskou presbyterku sestru Růžičkovou, na své "spolubydlící" Danu Otáhalovou²⁰ a Irenku Šelepovou. V přízemí jsem se potkával s Jarmilkou Zelinkovou Sittovou, dcerou kazatele smíchovského sboru CB a snachou známého bratrského historika, která pracovala v prodejně SNTL. Celkem příjemná šéfka Blanka byla s to mít zajímavé nápady, mezi nimiž vyniká jeden, který souvisí s tím, jak se z Freibauerové stala Kutinovou. Jejich svatební oznámení neobsahovala jména – nahrazovaly je fotky, přičemž Blanka na ní byla v kládě. Datum, doba a místo svatby (smíchovská radnice) tam byly uvedeny běžným způsobem. Mezi těmi, kdo oznámení od Blanky dostali, byl i profesor matematiky z FJFI **Alois Apfelbeck**²¹. Blanku nepoznal,

¹⁹ Dr. Tuček patřil mj. do okruhu přátel výrazných osobností ČCE a Pagačovic dobrých známých Dr. Kavínové a Bc. Matouškové

²⁰ Danu jsem někdy zhruba kolem r. 2010 navštívil v průmyslovce v Betlémské ulici, kde dělala sekretářku; na toto místo nastoupila po Renátě Balcarové (viz kap. 2.2)

²¹ Prof. Apfelbeck (1925-1992) byl postrachem většiny studentů FJFI. Kolega Ing. Tomáš Zeithammer, s nímž sem učil na VŠE a který u něho matematiku studoval, na něho vděčně a v dobrém vzpomínal. V lednu 2014 jsem zkoušel jeho vnučku Anežku. - K dokreslení osobnosti prof. jedna "historika": *Apfelbeck byl nucen v rámci politického vzdělávání absolvovat tzv. VUML (večerní univerzita marxismu-leninismu). Zkoušející mu řekl: „Vy jste přece jen starší člověk než já. Já se Vás*

na svatbu se vydal nevěda, o čí svatbu jde. Aby tuto neinformovanost lépe snášel, posílil se nějakým ostřejším pitím. Na radnici přišel s předstihem a na matrikářce se domáhal informace, o čí svatbu jde. Ta mu to však, držíc se předpisů, neřekla. Když pak nevěsta s ženichem přicházeli, popřál jim, na obřad však už nečekal a odešel.

30. června 1977 skončilo mé redaktorské období. Neskončil však kontakt se SNTL – stále sem se těšil, až dvoudílná Aplikovaná matematika a moje *Grafy a jejich užití* spatří světlo světa. Neměl jsem v té době ani ukončený postgraduál na matfyzu; čekala mě ještě obhajoba – tu jsem udělal až v době zaměstnání v Ústředí výpočetní techniky dopravy.

Praha, listopad 2020

skoro stydím zkoušet.“ Apfelbeck mu odpověděl: „Proč byste se styděl, když jste se nestyděl to přednášet.“